

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НЕОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Сіробаба Л. О.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Таценко Н. В.

Відомо, що наприкінці ХХ ст. серед головних "сфер лексичного росту" перше місце займала політика, потім – Інтернет та мас-медіа. На початку нового століття інноваційні мовні процеси на лексико-семантичному рівні найбільш активно проходять у тих галузях, що перебувають під впливом таких макросоціальних чинників, як інформаційна революція та пов'язані з нею радикальні зміни у "стилі життя" носіїв, економічні зміни; міжнародний тероризм та боротьба з ним; проблеми навколишнього середовища; рівних прав у суспільстві.

Необхідність дослідження "екологічних неологізмів" визначається роллю екологічної лексики у збагаченні словникового складу англійської мови, а також необхідністю аналізу інноваційних процесів та явищ у лексиці сфери екології останніх десятиліть. Лексикон сфери екології сучасної англійської мови є не тільки найбільшим "постачальником" нової лексики та фразеології, але і сферою зародження певних тенденцій у лексико-семантичній системі мови взагалі.

Поняття неологізму відносно: слово вважається неологізмом, поки мовці відчують в ньому ефект новизни і свіжості. З плином певного періоду часу неологізми можуть бути повністю освоєні мовою і перестають бути неологізмами, стають звичайними словами основного запасу мови [2, 38].

Причиною появи неологізмів є громадський і науково-технічний прогрес: поява нових соціально-економічних реалій, відкриття в галузі науки і техніки, досягнення в сфері культури [3, 21].

Проблему охорони довкілля вже кілька десятиліть сприймають у країнах заходу як одну із найактуальніших в міру зростання "екологічної свідомості" громадян цих країн [2, 68]. Екологічна проблематика набуває все більшої значущості для сучасного суспільства, перетворюючись на вагомий фактор в повсякденному житті людства.

Нова екологічна лексика утворюється із власного матеріалу за допомогою різних словотворчих операцій та переосмислення вже

наявних у мові одиниць. Найефективнішим засобом творення інновацій екологічної сфери є афіксація. При утворенні еконеологізмів афіксація відбувається шляхом додавання до основи слова суфікса та префікса, в результаті чого утворюється нова одиниця мови [4, 62].

До найбільш уживаних афіксів, які використовуються для утворення новотворів сфери екології є префікс *eco-*, який одразу ж дає зрозуміти, що перед нами екологічний неологізм: *eco-sceptic* – людина, яка скептично ставиться до “екорадикалізму”, *eco-porn* – реклама певної фірми в охороні навколишнього середовища

Також при утворенні новотвору активно застосовується лексема *green*. Утворюючи за її допомогою нове слово, ця лексема надає слову значення “екологічно чистий, вплив на навколишнє середовище, його захист”. Наприклад, *green building* (екологічно чистий будинок), *green energy (power)* (екологічно чиста енергія), *green accounting* (система економічних показників, що враховує вплив виробництва і споживання на навколишнє середовища).

Ще одним продуктивним способом словотвору в англійській мові є ініціальна абревіатура – утворення складноскорочених слів від початкових звуків чи букв. Характерною рисою екологічних скорочень є омофонія наявного слова й акронімічної одиниці. Збігання екологічних акронімів за вимовою і написанням із загальноживаними словами викликає їх емоційне сприйняття, що сприяє легкому розпізнаванню та швидшому входженню в узус [1, 10]. Прикладами можуть бути неологізми *NOPE (Not on Planet Earth)* для позначення негативного ставлення до нового будівництва, *NOTE (Not over there, either)* для введення поняття безкомпромісного ставлення до нового, особливо комерційного будівництва у певній місцевості.

Окрім екологічного дискурсу, новоутворені неологізми досить широко використовують сфери мас-медіа та політики. Саме для цього необхідний аналіз інноваційних процесів та явищ у лексиці сфери екології останніх десятиліть.

1. Балюта Е. Г. Аналогія в процесі створення "екологічних" неологізмів англійської мови // Науковий часопис "Філологічні студії" / Е. Г. Балюта. – Луцьк, 2004. – № 2(26). – С. 8-12.
2. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу / Ю. А. Зацний. – Львів: ПАІС. – 228 с.

3. Сакал Т. М. Історико-ономасіологічне та когнітивне дослідження префіксальних неологізмів у англійській мові: Дисс... канд. філол. наук: 10.02.04 / Ужгородський національний університет / Т. М. Сакал. – Ужгород., 2004. – 220 с.
4. Наливайко, І. І. Функціонування латинізмів та грецизмів у терміносистемах різних фахових галузей англійської мови [Текст] / І. І. Наливайко, Н. В. Таценко // Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства: матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів факультету іноземної філології та соціальних комунікацій, м. Суми, 19-20 квітня 2013 р. / Відп. за вип. В. В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2013. — Ч.1. — С. 62-63.

Перекладацькі інновації: матеріали IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 13–14 березня 2014 р. / редкол.: С. О. Швачко, І. К. Кобякова, О. О. Жулавська та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 172 с.